

og hvorvidt man altsaa er berettiget dertil, maa jo være afgjort ved den Oplysning, Sagen har faaet, og som Folket altsaa bør kjende.

Derefter gik man over til det 2det Punkt paa Dagsordenen, nemlig Fortsættelse af 2den Behandling af Lovudkastet om Hartkornets Ligeliggjorelse og navnlig til Udcastets § 10, hvortil den omdeelte Liste over Ændringsforslag indeholdt følgende:

ad § 10.

1) Udvalgets Forslag: til første Stykke føies:

„De kommunale Byrder, for hvilke Sognefogdernes Hartkorn hidtil har været fritaget, skulle indtil videre udredes af Kommunen“.

2) Stocckfletts Forslag:

Ordet „kommunale“ i første Linie udgaaer.

I anden Linie efter „kommunale“ indskydes „og offentlige“.

3) Stocckfletts Forslag:

I første Stykke efter „indbefattet“ tilføies: „men blive da og som Folge heraf de Eiere eller Besiddere af privilegeret Hartkorn, som efter Vedtagt eller af anden Retgrund, der støtter sig til deres hidtil havte Frihed for andet kommunalt Bearbejde, tidligere have vedligeholdt Beskyttere for egen Regning, uagtet disse efter Stedets Forhold egnede sig til at optages blandt de offentlige Veie, fritagne for denne Byrde.“

De paa Skolelærernes og Sognefogdernes Hartkorn faldende Byrder overtages af Kommunen, ligesom denne ogsaa har at overtage det Præsten for Tiden paahvilende særegne Bidrag til Skolelærerbjelpeskassen“.

Efterat Formanden havde bemærket, at Forslaget under Nr. 2 vilde blive det første Afstemningspunkt og Forslaget under Nr. 3 det andet, hvorefter, dersom sidstnævnte Forslag forkastedes, Udvalgets Forslag under Nr. 1 vilde blive det 3die Afstemningspunkt, samt efterat Formanden endvidere havde gjort opmærksom paa, at Antagelsen af Forslaget under Nr. 3 formeentlig vilde bevirke, at saavel Resten af Udcastets § 10, samt §§ 11, 12, 13 og 14 udgik, aabnedes Forhandlingerne over § 10 med de nævnte Ændringsforslag.

Ordføreren: Det Afslut af Loven, hvortil vi nu ere naaede, er i mine Tanker den væsentligste Deel, idet det omhandler de kommunale Byrder. Allerede for lang Tid siden er det i Lovgivningen udtalt, at alle Communiens Beboere burde efter deres Egne deeltage i Beføstningen ved de Indretninger, hvoraf de Alle høste Nytte; men, naar vi gaae til at undersøge, hvorledes Lovgivningen har anvendt denne Grundsatning, saa finde vi, at det dog hidtil er steet meget usfuldstændigt, uagtet man, hvad jeg vil indrømme, mere og mere har nærmet sig dertil. En Deel, af hvad der staaer tilbage, skal nu udføres ved denne Lov, og i dens § 10 er Hovedtanken i saa Henseende udtalt. Man maa herved og ved de følgende Paragrapher holde for Die, at de kommunale Byrder overtages uden Bederlag. Hvad nu Paragraphen selv angaaer i Forbindelse med de følgende, saa er der stillet det Ændringsforslag, at den skal gives et Tillæg, som skulde gjøre de følgende fire Paragrapher overflødige. Udvalget har imidlertid troet, at disse enkelte Bestemmelser i de følgende Paragrapher dog ville kunne have deres Nytte, ligesom man ogsaa vil finde, at vi navnlig i § 13 har foreslaaet en Forandring, som vil gribe ind i, hvad der hidtil er bestaaende, og det en Forandring, som ikke vil kunne skee, hvis Forslaget af den ærede Rigsdagsmand for Veile (Stocckfletts) gik igjennem. Jeg troer derfor ikke at turde tilraade, at Noget vil stemme for dette Forslag. Udvalget har derimod foreslaaet, at der til første Stykke af § 10 skulde føies en Bestemmelse om Sognefogderne. Man vil i Motiverne have seet, at der er givet et løst Haab om, at Amtsraadene ville imidlertid holde Sognefogderne skadesløse for den Fordeel, de efter Udcastet ville tabe; men jeg troer, at det er noget misligt at bygge paa saadanne Forudsætninger. Enhver, som kender Forholdene paa Landet, vil vide, at Sognefogdernes Bestilling er i høj Grad vigtig, og i en høj Grad byrdefuld, og at den navnlig i de sidste to Aar har været forbunden med megen Besvær. Jeg vil derfor ligefrem sige, at jeg vilde finde det uforvarsligt, om man her, uden at sætte noget Andet i Stedet, vilde ophæve en Deel, og det vistnok den største,